

Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв

КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: Режисура та акторська майстерність в хореографії

Рівень вищої освіти: перший /бакалаврський/ рівень

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 024 Хореографія

Назва освітньо-професійної програми: Інструментально-оркестрове мистецтво

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.mfknukim.mk.ua/course/view.php?id=801>

Рік навчання: II Семестр: III, IV

Викладач (викладачі): Мерлянова О. А. (практичні, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Режисура та акторська майстерність в хореографії» є вибірковою освітнім компонентом навчального плану як вибіркова складова, що дає можливість створити індивідуальну освітню траєкторію. Після вибору для студента ця дисципліна стає обов'язковою і підґрунтям формування професіоналізму майбутнього бакалавра мають бути кращі досягнення вітчизняної та світової театральної та хореографічної культури. Засвоєння законів театру, акторського та режисерського мистецтва сприятиме збагаченню фахового рівня майбутніх хореографів та балетмейстерів-педагогів.

Мета: сформувані теоретичні знання про акторську майстерність у танці як окремому мистецтві; засвоїти основні закони театрального мистецтва, режисерської та акторської майстерності; навчити створювати та реалізовувати власний художній задум; продемонструвати цілісність мистецької єдності всіх компонентів театрального дійства: хореографії, музики, акторської гри, сценографії, світла, костюму, гриму тощо.

Завдання курсу:

- вивчення теоретичних та практичних основ режисерського та акторського мистецтва ;
- опанування стратегії над-завдання та наскрізної дії твору в цілому та окремої партії (ролі) зокрема;
- опанування навичок побудови сценічної дії, конфліктної системи сценічного твору, створення режисерських та акторських прийомів та

акцентів. Здобуваючи професію хореографа, балетмейстера-педагога студент має також навчитися:

- працювати з композитором або музичним оформлювачем над створенням тонального (звукового) образу сценічного твору;
- працювати з технічно-виробничими працівниками творчого колективу;
- дотримуватися театральної етики, своєрідного кодексу честі митця.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення курсу, що потребує засвоєння студентами знань, вмінь, необхідних для роботи над етюдом, створенням образу вистави, та над роллю тощо.

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторних годин	Самостійної роботи студента	Вид підсумкового контролю
4	120	46	74	Залік (3,4 семестр)

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	К-сть годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінка бали
<i>Тема 1.1. Основи акторської технології в танці.</i> Основи акторської технології в танці. Елементи системи акторської майстерності: увага, фантазія, увага, відношення, оцінка, пропонувані обставини, надзадача, конфлікт, подія і ін.	8	практичне	Опитування, тестування, перевірка роботи, ситуаційні завдання Вирішення акторських завдань в танці.	100
Логіка сценічної дії в хореографічному творі. Вирішення акторських завдань в танці. Талант актора – природні дані і придбані здібності. Ознаки артистичної обдарованості. Психофізична природа акторського мистецтва. Єдність актора – творця і актора – образу. Феномен акторської гри. Професіоналізм і дилетантство в акторському мистецтві. Особливості створення сценічного образу в танці. Компоненти і етапи роботи над хореографічним твором. Акторська техніка як умова і спосіб реалізації	14	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

хореографічних завдань. Артистична індивідуальність і ансамблевість у виконанні танцю. Акторська перспектива в хореографічній ролі. Знайомлення з поняттям «Зерно ролі».				
<i>Тема 1.2. Елементи системи акторської майстерності.</i> Методологічні основи і традиції вітчизняної театральної школи, що найяскравіше втілилися в творчості Щепкіна, Мочалова, Єрмоловой, Ленського і інших видатних майстрів російської сцени. Учення К. С. Станіславського і Вл. І. Неміровича-Данченко про акторську творчість. Система Станіславського як основа виховання актора. Цілі, принципи і компоненти системи Станіславського: робота актора над собою; робота актора над роллю; сценічна етика. Внутрішні і зовнішні елементи акторської техніки в творчому процесі перевтілення. Характер і характерність. Умови створення імпровізаційного творчого самопочуття на сцені. Творче використання системи в хореографічному мистецтві. Тренінг і етюд як способи опанування акторської майстерності. Різноманітність тренінгових систем і методик. Види і форми акторського тренінгу в хореографії.	6	практичне	Опитування, тестування, перевірка роботи, ситуаційні завдання. Тренінг і етюд	100
	14	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100
<i>Тема 1.3. Вирішення акторських завдань в танці.</i> Художній образ в драматичному і хореографічному мистецтві. Основні джерела творчості хореографа при створенні образу: музика, література, живопис, скульптура, історичні знання, індивідуальні особливості хореографа, його	6	практичне	Опитування, тестування, перевірка роботи, ситуаційні завдання Тренінговий і етюдний метод роботи над танцювально хореографічним твором.	100

соціально-етична позиція, життєвий досвід і спостереження, фантазія і уява та ін. Шляхи створення сценічного образу в танці. Дієвий аналіз ролі. Зміст і форма. Наскрізна дія і надзавдання ролі. Задум і втілення. Етапи роботи над роллю. Способи існування (манера акторської гри) в різних жанрах і напрямках хореографії. Тренінговий і етюдний метод роботи над танцювально хореографічним твором. Пошук «зерна» в ролі. Елементи акторської виразності та їх відбір при створенні хореографічного образу, взаємозв'язок зі всіма компонентами танцю (музика, світло, сценографія, костюм і ін.).	12	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	
	60		Всього:100*0,25	25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Практичне завдання	75
			Загальний підсумок	100
<i>Тема 2.1. Основи режисерського мистецтва.</i> Історія і еволюція режисерської професії. Суть режисерської творчості. Функції режисера, визначені В.І. Немировичем-Данченко: режисер-тлумач, режисер-«дзеркало», режисер-організатор. Вибір репертуару. Режисерський аналіз і задум. Наскрізна дія, контр дія і надзавдання спектаклю як основа його художньої цілісності. Відбір виразних засобів. Режисерська експлікація і її втілення в хореографії. Режисура і мізансцена, лексика і малюнок танцю. Процесуальне мислення хореографа і принцип розвитку в танці. Творча взаємодія режисера і актора в процесі роботи над сценічним твором. Взаємодія глядача і артиста.	8	практичне	Опитування, тестування, перевірка роботи , ситуаційні завдання Спецефічні режисерсько-танцювальні постановочні прийоми.	100
	12	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; вирішення завдань	100

<p>Робота режисера з творчими цехами і службами. Художньо-педагогічні і особові якості режисера як керівника творчого колективу. Дія законів режисури (теорія і практика) у сферах хореографії. Специфіка режисерського мислення хореографа. Шляхи і засоби вдосконалення режисера-хореографа. Основи режисерського мистецтва і дія його законів у сфері хореографії. Теорія і практика хореографічної режисури. Стилi і напрями хореографічної режисури. Специфічні режисерсько-танцювальні постановочні прийоми.</p>				
<p><i>Тема 2.2. Стилi і напрями в хореографічній режисурі.</i> Поняття «стиль». Стиль як прийом. Види стилів. Стилi «класицизму», «романтизму», «символізму», «експресіонізму», «імпресіонізму», «авангардизму» та інші в хореографічному мистецтві. Індивідуальний стиль автора, режисера-хореографа, виконавця. Сплав хореографії, драматургії та режисури в мистецтві танцю будь якого стилю та напрямку.</p>	10	практичне	Опитування, тестування, перевірка роботи, ситуаційні завдання	100
<p>Режисура класичного і сучасного балетного спектаклю. Драмбалет і хореобалет. Режисерсько-хореографічні композиції з використанням інших видів мистецтв = театру, кіно, цирку, поезії та ін. Класифікація танцювальних номерів і специфіка їх режисури. Режисура танцю без музичного супроводу. Сюжетна дієва та безсюжетна хореографія. Режисер-хореограф в драматичному театрі і суміжних видах мистецтв (мюзикл, оперета, опера,</p>	12	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); вирішення завдань	100

<p>водевіль, цирк, естрада, відео кліп та ін..).</p> <p>Сучасні хореографічні стилі і напрями. Зростання значення режисури в світі танцю.</p> <p>Проблеми і тенденції розвитку сучасної хореорежисури.</p>				
<p><i>Тема 2.3. Режисерсько-постановочні рішення і прийоми в танці.</i></p> <p>Режисерське рішення як хід, що визначає взаємозв'язок змісту і форми, характер сценічної умовності, єдність і підкореність всіх компонентів, всіх виразних елементів хореографічного твору, а так само особливості його сприйняття глядачем.</p> <p>Режисерський прийом як конкретний чин (інструмент) реалізації режисерського задуму при створенні сценічного образу. Специфіка режисерських постановочних прийомів в танці. Відбір прийому залежно від стилю і напрямку хореографії, драматургії, режисерського задуму (надзавдання) і режисерського рішення, особливостей виконавців, сценічного простору, глядацької аудиторії і ін.</p> <p>Накопичення професійного «багажу» режисерських прийомів, оволодіння своїм творчим інструментарем.</p> <p>Класичні і нетрадиційні прийоми в хореорежисурі.</p> <p>Творчий підхід до використання прийомів: вибір вже відомого прийому; його часткова переробка, модифікація, відкриття нового прийому.</p> <p>Принципи використання прийому: доопрацювання і уточнення прийому в процесі репетицій при співтворчості з виконавцями і іншими учасниками творчого процесу</p>	8	практичне	Опитування, тестування, перевірка роботи, ситуаційні завдання Режисерське рішення Режисерський прийом	100
	10	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); вирішення завдань	100

(художником, звукорежисером та ін.); ясність і лаконізм; вірність прийому; розвиток прийому, закономірність і несподіванка прийому та ін.. Режисерсько-хореографічні прийоми роботи з виконавцями. Взаємозв'язок режисерського рішення з репетиційною методикою.				
	60		Всього:100*0,25	25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Практичне завдання	75
			Загальний підсумок	100

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, для комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення Microsoft Word, Microsoft Power Point, Sibelius, Sound Forge PRO для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Альшиц Ю. Л. Тренинг forever! / Ю. Л. Альшиц. – СПб : ГИТИС, 2009. – 256 с.
2. Аникст А. А. Театр епохи Шекспіра / А. А. Аникст. – Москва : Дрофа, 2006. – 288 с.
3. Балет, танец, хореографія. Краткий словарь танцевальных терминов и понятий / сост. Н. А. Александрова. – Санкт-Петербург : Лань, Планета музики, 2011. – 624 с.
4. Бермудес Д. В. Музична ритміка і хореографія. Практикум : навч. посібник / Д. В. Бермудес. – Суми : Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, 2009. – 236 с.
5. Буцаева И. А. Отражение современных театральных процессов в сети Интернет / И. А. Буцаева // Театр. Живопись. Кино. Музыка. – 2009. – № 4. – С. 54–64.
6. Вислова А. В. Русский театр на сломе эпох. Рубеж XX–XXI веков / А. В. Вислова. – Москва : Университетская книга, 2009. – 288 с.
7. Давыдова Г. Н. Конец театральной эпохи / Г. Н. Давыдова. – Москва : ОГИ, 2005. – 384 с.

8. Данчук Л. І. Азбука режисури шоу-програм : навч. посібник / Л. І. Данчук. – Житомир : Полісся, 2008. – 287 с.
9. Данчук Л. І. Майстри вистав : навч.-метод. посібник / Л. І. Данчук, П. І. Данчук. – Житомир : Полісся, 2008. – 151 с.
10. Додин Л. Путешествие без конца / Л. Додин. – Санкт-Петербург : Балтийские сезоны, 2009. – 480 с.
11. Жабровец М. В. Монолог в творчестве актера : методическое пособие / М. В. Жабровец, Э. В. Парфенова – Тюмень: РИЦ ТГАКИ, 2009. – 20 с.
12. Жабровец М. В. Тренинг актера : метод. пособие / М. В. Жабровец. – Тюмень : РИЦ ТГАКИ, 2008. – 40 с.
13. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посібник / А. З. Житницький. – 3-е вид., перероб. і випр. – Харків : Тимченко, 2007. – 128 с.
14. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ : навч. посібник / В. П. Зайцев. – 2-е вид. – Київ : Дакор, 2006. – 252 с.
15. Закиров А. З. Семь уроков сценического движения / А. З. Закиров. – Москва : ГИТИС, 2000. – 72 с.
16. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера : учеб. пособие / Б. Е. Захава. – 5-е изд. – Москва: РАТИ–ГИТИС, 2008. – 432 с.
17. Згурський А. С. Методика Танець як засіб виховання пластичної майстерності : навч.-метод. посіб / А. С. Згурський ; Київський державний ун-т театру, кіно і телебачення ім. Карпенка-Карого. – К., 2006. – 167 с.
18. Лапкина Г. А. Современные концепции сценического пространства / Г. А. Лапкина // Театрон. – 2010. – № 1. – С. 66–69.
19. Лоуэн А. Психология тела / А. Лоуэн. – Москва, 2002. – 57 с.
20. Макаров С. М. От старинных развлечений к зрелищным искусствам / С. М. Макаров. – Москва : Либроком, 2010. – 208 с.
21. Немеровский А. Б. Пластическая выразительность актера : учеб. пособие / А. Б. Немеровский ; ГИТИС. – Москва : ГИТИС, 2010. – 255 с.
22. Никитин В. Ю. Мастерство хореографа в современном танце : учеб. пособие / В. Ю. Никитин. – Москва : ГИТИС, 2011. – 472 с.
23. Полищук В. Библия актерского мастерства. Уникальное собрание тренингов по методикам величайших режиссеров / В. Полищук, Э. Сарабьян. – Москва : АСТ, 2013. – 800 с.
24. Сарабьян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского. Интеллект. Воображение. Эмоции / Э. Сарабьян. – Москва : АСТ, 2011. – 192 с.
25. Станиславский К. С. Искусство представления / К. С. Станиславский. – Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2010. – 192 с.
26. Театр. Актер. Режиссер : краткий словарь терминов и понятий / сост. А. Савина. – Санкт-Петербург : Лань, Планета музыки, 2010. – 352 с.
27. Ушаков А. Л. Оформление спектакля на малой сцене / А. Л. Ушаков. – Москва : 2010. – 216 с.
28. Федоров В. Поэтика театрального мистецтва. Робота режисера над п'єсою і виставою : посібник / В. Федоров. – Київ , 2011. – 160 с.

29. Цветков В. І. Основи класичної режисури : конспект лекцій / В. І. Цветков ; М-во культури та мистецтва України, Харківська державна академія культури. – Харків : БУРУН і К, 2008. – 160 с.
30. Чорная Е. И. Сценическая речь классического восточного театра и ее уроки / Е. И. Чорная. – Москва : РГИСИ, 2016. – 324 с.

Допоміжна

1. Андрачников С. Г. Сценическая пластика : учеб. пособие / С. Г. Андрачников. – Москва, 1990. – 77 с.
2. Барбой Ю. М. К теории театра : учеб. пособие / Ю. М. Барбой. – СПб : Изд-во СПбГати, 2009. – 240 с.
3. Борев Ю. Б. Художественная культура XX века : учебник. / Ю. Б. Борев. – Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 495 с.
4. Борисова Н. Путешествие в театральном пространстве / Н. Борисова. – Москва: Новости, 2003. – 364 с.
5. Брук П. Пустое пространство. Секретов нет / П. Брук. – Москва, 2003. – 239 с.
6. Голубовский Б. Шаг в профессию / Б. Голубовский. – Москва : ГИТИС, 2002. – 147 с.
7. Горбов А. С. Режисура видовишно-театралізованих заходів : посібник / А. С. Горбов. – Фастів : Поліфаст, 2004. – 264 с.
8. Жабровец М. В. Сценическое воплощение малой драматургии : метод. пособие / М. В. Жабровец. – Тюмень: РИЦ ТГАКИ, 2008. – 32 с.
9. Жабровец М. В. Тренинг воображения : учеб.- метод. пособие / М. В. Жабровец. – Москва, 2002. – 20 с.
10. Збруева Н. В. Ритмическое воспитание актера / Н. В. Збруева. – Москва, 2003. – 123 с.
11. Зверева Н. А. Создание актерского образа: словарь театральных терминов / Н. А. Зверева, Д. Г. Ливнев. – Москва : РАТИ–ГИТИС, 2008. – 105 с.
12. Кокорин А. К. Вам привет от Станиславского : учеб. пособие / А. Кокорин. – Москва, 2002. – 224 с.
13. Петрова Е. В. Актерское мастерство. Первый год обучения / Е. В. Петрова. – Москва, 2004. – 126 с.
14. Проскурникова Т. Б. Театр Франции. Судьбы и образы / Т. Б. Проскурникова. – Санкт-Петербург: Алетейя, 2002. – 472 с.
15. Чехов М. Путь актера / М. Чехов. – Москва : АСТ, 2009. – 57 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Альшиц Ю. Л. Тренинг forever! [Електронний ресурс] / Ю. Л. Альшиц. – Режим доступу : https://theatre-library.ru/files/a/alshic_yuriy/alshic_yuriy_8762.pdf. – Названіє с екрана.
2. Аникст А. А. Театр епохи Шекспіра [Електронний ресурс] / А. А. Аникст. – Режим доступу : <https://docplayer.ru/39318771-Aleksandr-anikst-teatr-epohi-shekspira.html>. – Названіє с екрана.
3. Закиров А. З. Семь уроков сценического движения [Електронний ресурс] / А. З. Закиров. – Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/308912/>. – Названіє с екрана.
4. Кокорин А. К. Вам привіт от Станіславського [Електронний ресурс] : учеб. пособие / А. Кокорин. – Режим доступу : <https://studfile.net/preview/3191833/>. – Названіє с екрана.
5. Сараб'ян Э. Большая книга тренингов по системе Станіславського [Електронний ресурс] / Э. Сараб'ян. – Режим доступу : <http://maxima-library.org/knigi/genre/b/264121?format=read>. – Названіє с екрана.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Режисура та акторська майстерність в хореографії» передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Система оцінювання та вимоги

Ситуація, коли викладач погоджується з прикладом, тому що так простіше недопустима. Усі бали і зведений баланс балів потрібно буде при необхідності пояснювати студентам. Ця система діє за традиційною системою навчання.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ВИД КОНТРОЛЮ	БАЛИ
	присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за присутність на заняттях максимальна оцінка складає не більше 30% від 25 балів (7,5 балів)
	активність студента під час аудиторних занять (ведення конспекту, участь у експрес-опитуванні, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання.	за активність студента під час аудиторних занять максимальна оцінка складає не більше 30% від 25 балів (7,5 балів)
РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ	Контрольна робота 1	максимальна оцінка складає не більше 20% від 25 балів (5 балів)
	Контрольна робота 2	максимальна оцінка складає не більше 20% від 25 балів (5 балів)
	Всього:	25 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік, залік	75 балів
	Загальна оцінка:	100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розробник силябусу
навчальної дисципліни

Мерлянова О.А.

Декан факультету мистецтв

Мерлянова О.А.

Силябус затверджено
на засіданні кафедри хореографії
від 12 травня 2020 року,
протокол №.11